

С(кдм)2
С204
— 501516 —

Аксен
Сусеев

Сурьина
Пётр

2

Аксен Сусеев

С(КЭЛМ) 2
С 904



ЗҮРКНЭ ДУН

4P

Шүлгүд болн поэм

—5013-16—

а

PK



ЭЛСТ
ХАЛЫМГ ДЭГТР НАРНАЧ
1984

НАРГ

Иньгллтин туск шүлгүд болн поэм

Улан Баатр. <i>Йөрэл</i>	6
Дууна эзнд	7
Терзэри хэлэжәһэд	8
Селенган туск дун	12
Хужртын аршан. <i>Домг</i>	13
Тайхир чолун. <i>Домг</i>	16
Цаһан нур. <i>Домг</i>	18
Удвалын белг	21
Моңһл өвгнә герт	23
Богд уул	27
Йонди Ренчен	29
Магтал	31
Моңһлын магтал. <i>Поэм</i>	33
Зүркинә йөрэл	59

Төрскнә туск шүлгүд

Хаврин нарин	62
Улан Туг делснә	63
Советин йоси — жирһлин йоси	65
Горбуновин орден	65
Хар тенгсин көвэд. <i>Ухалһн</i>	67
Жирн жилин эклц деерәс	69
Шолоховин үйин күмб	71
Буденный Элстд йовна	73
Һанц тоһрун	74

✓ Аня, чамд		77
✓ Алтн-Герл, чамд		78
✓ Алтн шар медаль		79
✓ Хальмг тенгс		81
✓ Эврэн һарад ир		82
✓ «Баһ-бичкн цагтан...»		82
✓ Хун шовун. <i>Тодлвр</i>		84
✓ Гавр — Неаполь		88
✓ Зәрмдән...		90
✓ Намр		91
✓ «Би бурута бишлм...»		91
✓ Күч-көлснэ баатрмудт нерэдсн йөрэл		93
✓ Бөкин магтал		94
✓ Пушкин		95
✓ Хөн		98
✓ «Хальмгин нер һарһх...»		99
✓ Заро, чамд		100
✓ Дэкэд чамд		101
✓ Хаврин вальс «Заро»		102
✓ Ааку мөрнәсн салхдан сансн (дотр монолог)		104
✓ «Дендән Айс, Дендән Айс...»		107
✓ Хальмг улстан		109
✓ Живртә байр		113
✓ Диилгдх санан угав		114
✓ Торһа, хээмнь!		116
✓ Дурн, санан, байр		117
✓ Аакун бумб		119
✓ Аврлт уга капитал..		120
✓ Номинханов дуулжаснғ соңслав		121
✓ Бурят бичәчнрт нерэдсн йөрэл		123

ХАЛЬМГ УЛСТАН

Зэрмдэн, амрсн цагт
Зүүдндм тодрха үзгдэд,
Олн-эмтндэн нерэдсн
Омгта шүлгүд жирилднэ.

«Мөртө күн
довтладл йовна,
Мөргн деер
һарад ирнэ,
Ут хаалһд
орж одсн
Урлдж йовх
янзта болна.
Уул деер
һарад ирнэ,
Уулын даваниг
һатлад одна,
Уулын белэрнь
довтлад йовна,
Һолын көвэд
күрэд ирнэ.
Һолыг эгцднь
һатлад һарна,
Шин хаалһ
ургшан сунна,
Шар нарн
уралан дуудна.

Зовлц хаалһдчн
зөрлцдг болхла,
Зовж бичэ
һунд гинэв.
Чидлдэн нээлж,
чидлэн һарһж,
Күчр дээсиг
күрзэр дарж,
Цааранднь зөргтөнэр
Цаһан хаалһдан
Цеврэр орж,
Олн үрдүдтэн
туслж,
Олн дундан
жириж,
Нерэн цеврэр
Хадһлыч,
Нарт делкэд
Мөцкрич!
Мини зүркнэ
Зөвүр минь,
Мини седклимм
Байр, иньг,
Мини кишгин
Булг минь!
Туужин туршарт
Чамтаһан
Түмн жилдэн
Йовхв.
Дорас өссн

Дүүнртэн
Дуунднь орж
Ирхв!
Түмн жилин
Туршартан
Тууж, түүкэн
Төмдглхч.
Эрдм-сурһулин
Тускарн
Эңкрлн келж
Товчлхч.
Тер цагт
Нерн минь
Талдан улста
Келгдх,
«Теегин үрн»
поэм минь
Танһчдан оньдин
Таасгдх.
...Дендэн Айсин
Дуунднь
Дурта эс билчи?
Чинртэ үгэр
Чимж,
Сээхн айсар
Совсрулж,
Советин нутган
Сээхрүлж,
Коммуна партия
Йөрөж,

Алдр Аакуһан
Магтж,
Харти, Василь,
Арлтаниг, Кирсаниг
Хамднь орулж
Дуулж,
Олн тадндан
Нерэдлэв.
Бичэ намаг
Бурушха.
Бийэн буульж
Бээхшв...
Хальмгин нериг
Холд,
Халурхад соңсхч
Йовлав.
Ээж-теегэн
Альднь чигн
Эңкрлж
Магтж йовлав...»
...Ээж өргн теегиннь
Эңкр үрнь болжанав.
Зүүднд орсн шүлгүдэн
Зүржнэмм цоклтнь гижэнэв.
...Олна дундас йилһрсн
Онц иньг чигн бээдмн.
Иньгтэн жүрч ядад,
Иим шүлгүд илгэдмн.

1976 ж.